

Фабриканти ведуть пропаганду за дитячою працею в фабриках.

ВАШИНГТОН, 8 січня. — Сенатор Волш виголосив у сенаті доповідь промову про пропаганду проти закону, надаючи конгресові право заборонити дитячу працю по промислових і торговельних підприємствах.

На думку сенатора Волша агітацію сою введе цілий ряд організацій, а ними з'являються комендери Національного Товариства Фабрикантів. Волш питував пропаганду за її брехливість, закликаючи її, що в американським суспільним житті, ще ніколи не вживано такого огидного обману, як власне тепер в справі закону про дитячу працю.

КАЛІФОРНІЯ ПОТВЕРДЖУЄ ЗАКОН ПРО ДИТЯЧОЮ ПРАЦЮ. САН-ФРАНСИСКО, 8 січня. — Каліфорнійська стейтова легіслатура ухвалила поправку до американської конституції, надаючи конгресові право заборонити дитячу працю по фабриках.

В сенаті всі легіслатори було всего 3 противників поправки, а 36 за potwierдженням. В палаті посів було 8 проти, 69 за.

Се є все-одно-нашего другий стейт, який potwierдив поправку до американської конституції в справі дитячої праці. Першим був стейт Арканзас.

ВСЕ ЩЕ ЗА ФЛОТУ.

ВАШИНГТОН, 8 січня. — Президент Кулідж та його кабінет протипають відновлюванню американської флоту на тій основі, що се коштувало б багату гроша.

В сій справі вислали до сенатового комітету для флотних справ та до сенату листи міністри флоту та секретар стейту Гюб.

КУЛІДЖ ЗА ВИКОНУВАННЯМ ПРОГИБІЩИННОГО ЗАКОНА. ВАШИНГТОН, 8 січня. — Президент Кулідж привів нині у себе на обід Джона Д. Рокфеллера Молодшого, віце-номею нафтового короля, та судам Гери, звісного організатора сталевого трасту. Оба мільйонери представляли так званий комітет для виконання закону.

Президент заручив комітетом, що він стоїть за надстроїшим виконанням прогібіщ.

ЗА ВИБОРЧІ ОБМАНІВСТВА.

НЮ ЙОРК, 9 січня. — Перед надвигною зимою присяжних судів, які веде судство в справі виборчих обманів підчас конгресових виборів осіни, стався, як слідок Джордж Роскес, голова виборчої комісії в однім ньюйоркській дистрикті, та з'явився, що він уневажає беззасторожно 15 годисів, відаючи на дра Сіроуича, демократичного кандидата, і в сій спосіб перекладає перемогу на користь Натана Перльмана, републиканця.

ДУМАЮТЬ НАД ПОДРОЖЕНО ВОЗДУХОМ ДО АЗІ. ВАШИНГТОН, 8 січня. — Перед комітетом палати посів, що веде судство в справі летичних подорож Америки, кількох летунів, що ставали перед комітетом яко знатоків, з'являючи, що з Америки можна дістатися до Азії літаком за 40 годисів.

СТАВЛЯТЬ ПЕРЕД СУД ЛЕТУНА.

НЮ ЙОРК, 8 січня. — Американського летуна Гачинсона поставлено перед воєнним судом та, що він робив у воздузі карколомні штуки віднає своїх злетів над містом Ню Йорк. В той спосіб він має наразити життя багату людину.

ВИКОНАННЯ КАРИ СМЕРТІ.

ОСІНІНІ, НЮ ЙОРК, 8 січня. — В місцевій стейтовій в'язниці стратили на електричному кріслі Джона Ріса, 19-літнього мушкету, що ставали перед комітетом яко знатоків, з'являючи, що з Америки можна дістатися до Азії літаком за 40 годисів.

ЩЕ ОДИН ПАТЕНТОВАНИЙ СПОСІБ НА ЗЛОЧИННИ. НЮ ЙОРК, 8 січня. — Конвенція товариства купців займалася межи нічим питанням, як запобігти множенню злочинів.

Мекки нічим байдильні виступали за тим, щоб купці прослаждалими індустрією своїх робітників, а також, щоб старались, служили на лавах присяжних судів і там остро карати всі напад.

БОЯТЬСЯ ЗА НАМІЩЕННЯ-КАНАДІСЬКИХ ЛІСІВ. КИБЕК, 8 січня. — В провінційній сеймі Калівеку виступили ряд посів за домагаємим до уряду заборонити експорт з провінції лесу на виріб паперу. Зі сій провінції вивозять річно за границю на виріб паперу до три чверті мільона сажив лесу.

СТАРИННЕ НАМИСТО.

ШІКАГО, 8 січня. — Френк Джонс, дивендральщик шікагоського інституту штуки, набув намісто, яке має вартість 75,000 літ. Мало-омов було окрасу переставляючих жінок з південної Фронті.

ЗА ПРИСЛУДЖЕННЯМ ДО СВІТОВОГО СУДУ. ВАШИНГТОН, 8 січня. — Сенатор Вудс вис в конгресі резолюцію за приступом Злучених Штатів до світового суду. Резолюція піднесена до комітету для загальних справ, який вже має, що дає другі резолюції в тій справі.

Сьогорічна коляда для Рідної Школи в старому краю.

КОЖДА УКРАЇНЬСЬКА ГРОМАДА, КОЖДА ЦЕРКВА, КОЖДЕ ТОВАРИСТВО, БРАТСТВО, СЕСТРИЦТВО, СІПКА, БІЗНЕС І Т. Д. ПОВИННІ ЗЛОЖИТИ ВІД СЕБЕ ЛЕГШУ РАДНУ ШКОЛУ.

КОЖДИЙ УКРАЇНЬСЬКИЙ ГРОМАДИНИН І УКРАЇНЬСЬКА ГРОМАДИНКА, БЕЗ УСЯКОЇ РІЗНИЦІ, ПОВИННІ ЖЕРТВУВАТИ ВІД СЕБЕ, ПО СВОИМ СИЛАМ, ЖЕРТВУ НА ДАЛЬШІЙ БОРІБІ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ ПРОТИ НЕВОЛИ, ЯКУ НА НЕЇ НАКЛАДАЮТЬ ХВИЛІ ПОЛЬСЬКОЇ ОКУПАЦІЇ.

НХТО З УКРАЇНЦІВ НЕ ПОВИНЕН ВІДТЯГНУТИСЯ ВІД ТОГО ЗАГАЛЬНО-НАРОДНОГО ОБОВ'ЯЗКУ.

ЖЕРТВИ ПОСИЛАТИ ЧЕРЕЗ ОБЕДНАННЕ НА АДРЕСУ:

ОВЕДНАННЬ, 847 N. FRANKLIN STREET, PHILADELPHIA, PA.

НЕ ЗБОЯЛАСЯ РОЗБИШАК.

НЮ ЙОРК, 8 січня. — Коло пів до 12 годисів вночі до мешканця Говарта Корбета заступав хтось тахо і не зміло. В домишко було тоді лише жінка та дочка. Дочка була вже в ліжку, а мати в цім однію. Дочка підняла відповіді двері, а мати пряталася шось козо фляшки з молоком. Коли дочка отворила двері, молодий мушкету вступив ного в двері та приказав її підняти руки в гору. Коли мати надбігла, щоб підняти, що сталося, вона побачила розбішак з револьвером приціленою до горла дочки. Не думаючи довго, вона кинула на його фляшку молока та кинулася на нього зі всім сім'ям, кажучи різні слова, доки їй не стало полегше. В дверях показалося ще двоє мушкетів. Перший пробував пробитися, але не зміг. Другий пробивався недовго, доки до вікна, але се їм не вдалося. Коли розбішак вчули, що дочка гавтує за допомогою вони кинулися на втеки.

ЩЕ ОДНО ПРОГИБІЩИННЕ СЛІДСТВО.

Вашингтон, 8 січня. — Фабриканти алюмінію зажадали від сенату розведення сілства від продажу наливків, сконфіскованих урядом при виконанні прогібіщинного права. Фабриканти кажуть, що сі наливки уряд продає не стаючи при тім податків.

КІЛЬКО КАНАДА ВІДАЄ РОДИНКИ.

Протягом одного року, який закінчився 31. марта 1924 р. Канада спровадила около 40 мільйонів фунтів родзників, а се: з Америки понад 35 і пів мільйона фунтів. Туреччині понад 1 мільон ф. Іспанії кодо півтора мільйона ф. Греції 96 і чверть тисячі ф. Англії 211 тисяч ф. з ін. країн понад 170 і пів тисяч фунтів.

В. АВРАМЕНКО В ЧЕХІ

До Хехословаччини прибув В. Авраменко, знайний український артист танцюрист, який має на меті поширення українського національного танку серед українських емігрантів в Ч. С. Р.

В Авраменко останні часи танцював у Львові при розі доведенню танку, але його косячина праця, яка ширяла національну свідомість серед українського населення, так занепокоїла польську владу, що вона арештувала, а В. Авраменко з під арешту втік до Ч. С. Р.

НАТУРАЛІЗАЦІЯ ЕМІГРАНТІВ В ЧЕХОСЛОВАЧИНІ

Посилюючи чутки покищо з неперевіренних жерел, що Чехословаччина република по прикладу Франції галає натуралізувати емігрантів з бундштрассі, що знаходяться на її теренах.

НАЦІОНАЛЬНА ДУМКА.

Група української національної молоді у Празі видає відкриття м. р. місячник „Національна Думка“. Дошні вийшли вже 8 чисел.

ЛІГА УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ.

В Празі розпочала свою працю „Ліга Української Культури“, улаженнем лекцій на різні теми. Лекції відбуваються, що не ділі в Студентському Домі. Перша лекція відбулася 9. XI. м. р. проф. Шедухина на тему „Значення різної мови для народної творчості“. Друга 16. X. м. р. проф. Білецького „Українська поезія за останні десятиріччя“.

МИКОЛА МИКОЛАЄВИЧ І СОВЕТІ.

Берлін, 4 січня. — Газета Минхенер Хоесет Нахріхтен, пише, що великий князь Микола Миколайович, котрий тепер живе у Франції приготував військову війну на Росію, щоб збороти советську владу.

У сьому наїзді вже газета, зобов'язалася помогти йому Франції, Чехословаччині і Польщі.

Микола Миколайович покищо має військову армію Франції, яка є в Сербії і Болгарії, яку, як пише газета, Микола Миколайович хоче стягнути з Баварії та її пригрозити до нападу на советів.

Газета також додає, що Микола Миколайович, обійняв Польщу за поміч в нападі на Україну. (Обіцяючи України вигладити знайдено фантастичне, але вже давніше газети подавали, що Микола Миколайович обіцяв Польщі, що оставить їй риську границю, яку дає їй більше війни. Виходить, що Микола Миколайович продовжав давню московську політику — єднатися з Польщею коштом України).

Російська большевицька влада признає селянству право вибирати не комуністів до советів

МОСКВА, 8 січня. Тепер відбувається важна конференція в Кремлі, в якій беруть участь представники селянства і правительства.

На сій конференції рішено дати селянам більше впливу участь у виборах до советів, дозволяючи їм ставити кандидатів проти комуністів.

Крім того советська влада має признати селянству, як вона каже, „більшу революційну справедливість“. Се значить — більшу участь у справах держави, а крім того влада поробить заходи, щоб облекшити селянству податки і другі тягари.

Се, як тут заявляють, уступка большевицьким селянству, щоб його заспокоїти і спинити протикомуністичні рухи, які зачалися серед селянства.

ПОДАГОДА АМЕРИКАНСЬКИХ ДОМАГАНЬ.

ПАРІЖ, 8 січня. — В тугешніх урядових кругах заявляють, що айдити згодились признати Злученим Державам участь у німецьких воєнних відшкодуваннях в сумі \$600,000.

БРИТАНСЬКІ ДОМІНІ ПРОТИ ЛІГ НАРОДІВ.

ЛОНДОН, 8 січня. — Британські лідери не хотять імперської конференції у справі плану Бенеша і „всесвітньої розоружної конференції“.

Вони готяться з політикою Америки, яка не признає Ліги Народів ані її міжнародного проводу.

За сям мусить піти в Англію, хотів вона силкується держати з Францією.

КРИЗА В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, 8 січня. — Президент Німецький Еберт доручив дотеперішньому прем'єрові Марсови, щоб склав новий міністерський кабінет, але сям разом без огляду на політичні партії.

ЗАМАХ СТАРОГО ПАШІЧА ПРОТИ ХОРВАТСЬКОГО НАРОДУ.

ВІДЕНЬ, 8 січня. — Старий 80-літній прем'єр і тепер диктатор Югославії Пашіч рішився на замах проти цілого хорватського народу.

Він розважав хорватську селянську партію і її провідника Стефана Радича заперти на тюрем. Крім того узяв до 1,000 провідників сій партії і кандидатів до скупщини (парламенту).

Сам робом він хоче позбавити цілком хорватський народ зможу вибору своїх посів до парламенту.

Се якимало крайнє роздрення сер Хорватів і вони заявляють, що коли сербські шовіністи відберуть їм змогу боротися за свої права безпечною дорогою, то вони уживають острівних способів і вживуть терору проти насильної сербської влади.

Се був крайнє ризикований крок старого Пашіча, який мав йому дуже хитрий, хотів дуже сумніювати перемогу, а саме може тек і скоро довести до революції всіх народів Югославії проти Сербії. Бо проти Сербії виступають не тільки Хорвати, але і Словенці, Далматинці, Македонці та Чорногорці. Всі вони проти сербської верховладі і хотів спершу не бути проти королівства, тепер готові відірватися від Сербії і проголосити републику.

СОВЕТІ І СЕРБІЯ.

ВІДЕНЬ, 8 січня. — В тугешніх політичних кругах говорять, що совети вийшлися до хорватсько-сербського спору і зажадали, щоб сербське правительство дозволило Радичеві виїхати за границю.

Одначе тугешні представники советів кажуть, що се не згідне з правом.

ПРОТИВНИКИ ФАШІСТІВ БОЯКОТУЮТЬ ПАРЛАМЕНТ.

РИМ, 8 січня. — Противники фашістів в італійському парламенті, які творять його трешину, рішили і далі і брати участь в нарадах парламенту.

КОМНЕЗАМИ КИВЩИНИ.

На поширенню плану Губківськ незможних селян Кивщини подано остаткі відомості про стан сій організації, при допомозі якої радянська влада переводить свою політику на селі.

Незможники захопили „висоти“ суспільного життя на селі. Куркульському елементові села, який починає піднімати голову, незможники дають організовану опсь.

Останніми часами до КНС. почали стікати агитатори біліх верств села. Вся організація КНС на Кивщині має тепер 144,236 членів, в тім 13,199 жінок. Проти стану з червня с. р. організація КНС зросли на 20,000 нових членів, з яких на білків припаде 85, а на середняків 15. Членів та кандидатів КП(б)У, серед комнезамів 1,185, комсомольців 2,767. Неписьменних комнезамів 30,720.

Економічне становище незможників дуже кепське. Через нещорді незможники сплачують податок збування худоби, що руйнує господарство. Се має місце особливо в Бердичівщині і Малищині. Потрібна організація поміч кредитом, наслідком тощо.

Кооператив „змінилася“. Членами кооператив є 51,000 незможників, се значить трохи більше як третя частина.

При Кивських „Вузах“ існує 27 сільських студентів незможників. Студенти цієї ферії використовують для роботи на селі.

ДИТЯЧІ ТЕАТРАЛЬНІ ШТУКИ.

Будт дільня, комедійка в 3-ох діях (18 осіб)	10
В чужім пір'ю, картин в 3-ох діях (10 осіб)	10
Дарунок русалок, фантазія в 2-ох діях (16 осіб)	10
Добрі діти, життя амер. школярів в 8-ох діях (8 осіб)	15
Венетин Влода, комедійка в 3 діях (8 осіб)	10
Козини стрибунці, сценічна гра в 4-х діях (5 осіб)	10
Ділова мазна, сценка на 1 дію (10 осіб)	10
Печери, сценка на 1 дію (8 осіб)	10
Соняшник, в 3-ох діях (9 осіб)	15
Сироти, в 1-й дії (10 осіб)	10

„СВОБОДА“, 63 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ВКРЕ ВІЙШЛА З ДРУКУ НОВА ТЕАТРАЛЬНА ШТУКА

„3 ОБІЙМІ В ДВІНАДЦЬОХ“

Сценки з червоних літ 1920 року в гаміському селі.

В сій штудії виступає 22 особи.

ЦІНА 25 ЦЕНТИВ.

Замовляти склади: „СВОБОДА“, 63 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

До УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
Принймається в Січни, Лютім і Марті

БЕЗ ВСТУПНОГО СТАРШИХ МУЩИН, ЖЕНЩИН
ЯК РІВНОЖ І ДІТИЙ.

Користайте з Нагоди Продоження Ювильної Кампанії!
Вступайте в Члени Українського Народного Союзу.

ДУМКИ

Українець, що пристав до якої небудь іншої народності є найвищайшим дезертиром, який покинув свою націю в біді

Українці не злітаються ніколи в одно зі з Москвою, ні з Ляхами ні з Румунами. Типовий поляк з нашого народу це „панська латка“, значить не робота, у якого вітри віють і в кишенях і в голові. Він у нас не чоловік, а яко сміховина, якої поважно не трактуються. Кількасот літ безправства, панщини і ляхської насильи не оставили багато саіду на українським народі в Галиччині.

Українці прямо гидяться Москалями. Коли в українське село внидаться денебуда Москаль, то мусить жити за селом, як виронок, бо у громаду не впускають. Колиб українська дівчина вийшла за Москаля, то таксамо, який вмерла для своєї рідні. Ніхто вже з нею не заговорить ні словечка.

Москалі це порода із азійськими норовами та азійськими поглядами на життя. Хочби й кожен Москаль знав читати й писати, то й це не багато допоможе. Йх просвіта вижде так само, як йх християнство. У нутрі вони все же забобонні погани, а котрі з них і писменні, то помімо того такж темні, варвари, як і і ті, що ніякої букви не знають.

Румун і Циган — це для У-

країнця все одно. Цея нарід тросуватих шпалаків призначений на знищення. Він не має ніякої раси істновання і являється тільки завадою для всіх сумежних краів. Українці не забувають ніколи їх лукавства. Вони сконають, коли прийдеться їм виритати усе накрадене добро.

Для України одинока доєрота є у вроскесенно своєї старої традиції, у відновленню старинної культури і у трівких зносинах із западно-європейськими народами. Мусимо пристати знов до Європи, а зрівнати зносини із Азіятами і пів-Азіятами, якими є Москалі.

Хто, каже, що „не дам“, дай Боже, щоб не мав, що давати, хто бреше, що „нема відки“, хай його брехня сповниться, а хто щирим серцем дасть на народні потреби, дай Боже, щоб усьогодобра мав подостатком, та щоб діждався багачини України свободною, а свій нарід щасливим!

Ремісник сам свій пан. Чим більше буде українських ремісників, тим більше буде у нас незалежних людей. Складають усяди жертви на українські ремісничі школи!

Не збідніємо, коли дамо коладу на кождо добру цінь. Є такі люди що кажуть, що усе колады мусить лігти тільки на місцеву церкву і більш нічого, а що сказавби Христос, колиби ми забули за наш нарід, за того меншого брата, що поку-

тує у ворогів, у неволі у ста-му краю?

Фарисей також дбали за церкву, але що не мали людського серця, за те винув їх Христос. Коляда для свого бідного народу це так, як би коляда самому Христу.

Чуй-Дух!

НІЧ.

Спочивають добрі люди.
Що мого втомлю:
Кого — шасте, кого — сльозам,
Всі нічка повила.
Всіх покорила темнісна,
Всіх діточку мати:
Всіх покорила, пригорила.
Т. ШЕВЧЕНКО.

УКРАЇНСЬКІ ВИСОКІ ШКОЛИ У ЛЬВОВІ

У Львові академічне життя іде своїм ходом. Студентство організоване в „Профгосус“ рішило на перебір Полякам і йх прислужникам удержувати далі Українські Високі Школи. Сього року до У.В.Ш. записалося навіть більше студентів ніж минулого. Одних медиків вписалося біля 200; відповіли скіль-кості та на інших факультетах. Польська поліція казаться з лютості та шукає „тайних“ викладачів. Вже кілька разів була у студентській домівці, але безуспішно. Настрій між студентством бальдорий.

О. Олес.

РОЗБІГЛИСЬ МИ...

Розбігались ми по всіх святах усяди:
„Рятуйте нас, рятуйте нас, о люди!
Як небо наших сілз не чує,
Нехай земля рятуне“.

І розскакали ми по селах і містах,
Як розпинають нас за правду по хрестах,
Які теуть у нас кровові ріки
І топлять наш зойки — крики.

Все розскакали ми, всі видили страждання,
І не була одна розлука і багання:
„Рятуйте нас, рятуйте нас,
В смертельній нас, в останній час“.

Нас слухали, кривилися і зтіхали,
І в відповідь нічого не сказали...

ДОПИСІ.

АМСТЕРДАМ, Н. П.

Збірка на „Рідну Школу“.

Дня 21. грудня 1924 р. зложив жертви сідууючі по 2 долари: І. Михальчишин, В. Франц, Б. Вовнишка, Ю. Варшона; по одному дол.: Т. Шаля, Г. Баба, К. Гит, Г. Пастернак, М. Мельничук, Я. Варшона, Я. Косован, Д. Митусинський, (Сфіра), П. Конішинський, Ф. Сюрко, П. Горичук, Д. Бодак, П. Базарницький, Ю. Грещак, В. Коварський; по 50 цент.: В. Михальчук, В. Труфін, Б. Лабінська, Н. Оршин, Ів. Нищий, М. Короніт, П. Цюпка, Т. Вітковський, С. Митусинський, В. Пущак, В. Пошудюк, А. Гаргузівський, В. Переч, І. Пятковський, Г. Мевяль, О. Лішньовський; по 25 цент.: П. Рудницький, О. Віньовський.

Колектували: Ю. Грещак і П. Базарницький.

Всім жертводавцям спасибі.

Комітет.

ІСТОН, ПА.

Звіт.

Щоби небути тими, котрі говорять „лихих друзі дають“, нас кільках Українців зібранихся на вечеру у д. Н. Пятковського і згадували поклики „Прогосвіт“ із Львова зложисими на Просвіту, як сідує: по два долари: Н. Пятковський, Ф. Сагатий, В. Дработий і Ф. Федорчук. По одному дол.: О. Пани-

тляр, Д. Кучовий. Разом 10 доларів. Правда, що на 50 доларів, це дуже мало, але годі. Далше вважаю за добре подати справозданє з народної роботи від серпня 1923 р. до сего часу:

Вислано:

На „Рідну Школу“ \$173.30
„Інвалідів“ 68.11
Нар. Податок (за 2 р.) 65.00
На Студентів 18.00
„Визнів“ 8.00
„Пресу“ 14.00
„Писменників“ 5.00
„Просвіту“ у Львові 11.00
Сироти у Львові 1.00
Стрицьків 1.00
Сироти у Філадель. 1.00

Разом: \$374.41

З того було розходо: Делегатови В. Дрогомоу, що їздив на Всеукраїнський другий Конгрес в 1923 р. — \$12.00; безлічновиків, що приїздили на віче до Істону — \$5.00. Вислано разом на призначені ціли \$357.41.

Складаємо же раз всім жертводавцям як найсердечнішу подяку.

Не від річ буде згадати, що наша громада вибрала комітет до народної праці в серпні 1923 р. і всі присягали, що будуть помогати старому краєви морально і матеріально, доти покинь український народ не вибере собі самостійної держави. Але на жаль сталося не так приїзди пішла до коша, а на те місце большевицька грязь і капальська згніла ідеа вступили зі своїми огидними плянами, щоби на кождо кроці шокдити і неупустити до народних збірок. Від комітету відійшли пред-

сідатель і касієр, та зеднались із згаданими вироками, а лишився тільки секретар, який дівбавши до себе кількох сьїдомих одиниць працює в користь народу до сего часу. Перешкоди були такі, що сором писати, бо в церкві заборонили більше, а під церквою робили большевицькі напади. Прокляті ляхи! Москалі зі своїми Лейбями, вироки, себелюби, ходили по домах і намовляли людей, щоби ніхто не дав жертву на українську справу, бо моваля, вони відслідують для попів і докторів.

Справді собі на парохіальну галу бесідників, московських наймитів „Князів“, щоби ми відірвали тих ідей, за котре наше козачество лишаю голови на московських і польських колах і забути за ті свіжі могили по цілій Україні і за тих інвалідів, що страждають без куска хліба, а щоби піти за московськими комісарами до того „раю“, де є плач і скрегіт зубів. Але не всі послухали глосусу московських большевицьких лояків, не всі послухали капальських препочтенних, і не всі послухали тих, котрі говорили, що як на небі нема бога українського, так на землі нема українського народу. Якіраз ті котрі здають несправдане можуть сімю стати перед усім народом і сказати: Браття, зробисимо усе, що було можна. Коли невеликий добуток, то зважте, які страші були перешкоди!

Читир з глухоку Кута.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

ПРОРОКОВЕ ОКО

— або —

ІВАСЬ БИСТРИЙ І ЙОГО ПРИГОДИ

за В. Лозинського переповів М. Ценявський.

(Проложення)

Так то я заробив собі на одного ворога. Бо відтерпів Бані був мені ворогом. Одначе я заробив собі також на приятель заробок людей, бо до таких належає пан Нечас дусюю й тілом. А між мною і Марійкою вже від тої велика була приязнь. Написав я листа до матері, а Марійка вислала його до свого дячка Зибута в Самбір. Та як був певен, що дійде. В листі писав я нещя, як мені Бог поміг, що я добрий у чесних найшов людей, що вже сам учусь працювати на аласний хліб і що все мені щоді до серця говорити, що батько живий і ще і до нас вернеться. Я тут не серед таких зложущих поспіах як підстароста і гайдук. Ві, котримин тут живу, добрі і вчелі, да мені. Бо дісно воно так було. Навіть Вороба, як нахмарений і відчував, так на вське боже сотворення лихих, насом на мене вересіла глане і пера раздо за мене та гар піднесе, не давав мені самому мучитися. Але па погода недовго вринала. Наступала вже чорна хмара над моєю головою, хви і її ще не бачив і не прочував.

VIII.

ФУКІ ФУКІ ФУКІ

Весь той час снував я у пані Ярослава Шпатка найдовше

пан Ілля, коли пан Доманський не міг якого доброго вирозуміти одного спису. Казав мені з цим списком йти до контори до пана Іллі тай споситати його або таки самого господаря.

В конторі не було пана Іллі, лише пан Ярослав і ще якийсь пан. Той видався мені великим знайомим, бо зодягнений був богато, при боці мав золотистий шпату і чудні перстені на пальцях. Пан Ярослав розмовляв із ним по італійськи. Мабути у дуже важкій справі, бо ледви вживався на пороги і ще не зголюсися, а вже пан Ярослав махнув рукою і казав мені забиратися. Вертаю до індераху й кажу, чому не полагодив справи.

А то вже знаю, — каже пан Доманський — то дуже знайомий венецький купец. Він приїхав до Львова вчора ввечері. У вашій справі розмовляв він із паном Ярославом. Невдвини, що казали тобі йти за двері.

Певно якийсь великий „штук“ робить із паном Ярославом — кажу. Бо наш господар заморську торговлю вів із товарами платив і так приїхав, за заморське кориння давав віск, соболі, або буртину, бо і це маж насом на складі, а така заміна називається „штук“.

— То не про ніякий „штук“ іде — відповіла пан Доманський. — Той Венецький купец, що брат якого доктора Курція, що брат якого року пропав безслідно.

приміром, міг би пропасти безслідно наш пан Ярослав або пан Ілля? Так тут у Львові нема Ілля?

— Татариї нема, але бувають люде гірші Татари.

— Чей же не бачили його? — А як знати, що нія. Що приїхав до Львова то знали, але щоби вникати — ніхто не бачив. Пропає, наже камінь у во-ді!

— А чомуж його не шукали, коли був знайомий чоловік.

— Шукали його, то правда, але певно не там, де міг би найтись.

Вороба сидів у куті і слухав. Нараз як ударить спомін зродившим лютуком у велику скриню! Мало ті в тріскі не розбив і виклинував:

— Під землею!

— То хіба його вбили і закопали — кажу — а чомуж не шукали його під землею? Пане Доманський, будьте такі добрі, розкажіть мені як то було?

— Фуки! — відзивався знов у уста Вороба. Цим разом — уже тихіше, начеб сам до себе мовив.

— То таємна справа і може вже на все остале тайно, хоч іноде бачаю про неї говорили. І мовно говоримуть, муть про неї коли тепер нарочно приїхав цей венецький купец, щоби докопати, що могло статися із ним його братом доктором. Палець бокий відкріне певно злочини, коли то дісно був злочин, що дісно було.

— Фуки! — відзивався знов у уста Вороба, але вже голосніше.

Я знав, що Вороба, коли хотів коло мамалиди, а головню

коли передивався вино з венецьких бочок до бочковом, не лиш гарянько потягнув собі по дорозі так авправно, що ніхто його не бачив і потім усе до себе бурмотів, а навіть покряхтывав. Думаю отже, що й тепер неминувало було і не зваяжало на це.

— Цей доктор Курцій — каже пан Доманський — походить із Венеції, а був ставним лідером. Він займався не лише лікарською штукою, але й торговлею, головном срібно, золотом ланцюхи і дороготини, камінні звонз великим, а також гроші купляв позичав, а маж грошей бачив і богато за-робляв своєю наукою. Отже робив чому краз рік, казав йому йхати до себе князь Острозький як до Волоської землі.

Доктор Курцій виїхав. А як звичайно, віз із собою велику скриню, повнісеньку найліпшою го-товару. Вже про це давнє знають тут пан Монтегеллі, приятель туп пан Монтегеллі, який би і мабути його сьїок, бую до тієї скрині богато сьїрбила і золота, було досить перстенів і канаків, вислужуваних самитирибрилянтів, рубінів і перламидів, кілька золототинних ки-лімів і багато інших рідких дороготин речей, а також двачити фунтів дракми. Але, що певно це більше важливо, мав із собою пан доктор Курцій свій лист і квіт, на великі суми. Винні були купити квіт і вилх-та. Юргов брати, що нароч-но приїхав із Венеції до Льво-ва, не хотів уже стільки про-це золото і дороготини, як про ті папери, бо в них лежить величезне майно і без них годі докопати цих догів.

— А то і це вже пропало!

питаюся пана Доманського.

— Фуки! — відзивався знов споза скрини і князь Вороба, але тепер уже зовсім із криком.

— Ваксамо пропало, як доктор — відповіл пан Доманський і глядів на Вороба, але так, начеб його добре розумів.

— А якийже, не шукали хто його віз, в чім іхав і у кого у Львові станув? — питаюся знов.

— Іхав із ним від Ярослава пан Йосф Фук і у цього Фук станау у Фатерський каміниці, що є наріжжя в Ринку на південній перії.

— І там пропав? — виклику-вав і щоби, тепер розвидлив мене в голові, чому Вороба так раз-у-раз кляче з ку-та: Фуки! Фуки! — Ну, коли цей доктор Курцій і паном Фук приїхав і у пана Фук станау, то пан Фук повинен знати, де доктор подівся.

— Може я знаю, але не скаже.

— А питали його на ратуші?

— Питали довго, бо і від князя Острозького і від інших прийшли листи, щоби го-стро розглянути цю справу, тай сам венецький сенат за посередництвом пана Маскарі упо-минався за це. Роззитували про це па Фук в уряді, на-віть замкнули його до в'язниці „Під ангелом“ на кілька днів. Але він присягнув на ратуші перед хрестом і папам лавниками, що доктор Курцій свої річч перед собою вислав, але не здаймав їх із воза. Сам у нього переночував, а другого дня, зараз після того, як від-чинено мійкі брами, відїхав на іншому возі. Мійські воротарі спочатку возили, що ніхто такий не вникав ніякою бра-мою. Одначе опісля якось по-чали говорити нінаше, що може бути, що їм так задеється, що не пам'ятають. А говорили люди в місті, що їм хтось за-це добре заплатив.

(Далше буде)

НОВІ КНИЖКИ ЯК МОЖНА НАБУТИ У КНИГАРНІ „СВОБОДА“

М. Мануєльський — ПОКЛІД УКРАЇНСЬКІЙ АРМІЯ НА КИП-ОДЕСЬ В 1919 РОКІ (короткий воєнно-історичний огляд). Части І, ІІ, ІІІ. 32 колораторові слясави-шпалми і добуток в долатку. Цінь 70 п.
М. Возняк — УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВНІСТЬ. Цінь 20 п.
ВИДАНИЙ „ЧЕРВОНІЙ КАЛІНИ“ У ЛЬВОВІ:
Юри Штурмелль — ПОЛІЗ МЕРШ (картина Мерт і Тулла). Цінь 15 п.
Василь Софронів — БО ВІРНА ВІНОЮ. (Збірка вірств). Цінь 10 п.
Євген Воронський — СЕРГІЙ КУЛІВ І ГРИНАТ. (Нарис). Цінь 10 п.
Стефан Тобілевич (Карпачів-Кара) — РІДНІ ГОСТІ. (Спогади з подруги Української Союзу Стрильця на Степовій Україні). Цінь 10 п.
Замовлення разом із закупівкою належності (мож-ордер або на-решні) салти до:

„СВОБОДА“, 83 BRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

77 Morris St., Jersey City, N.J.
Tel. Montgomery 1745
45 Prospect Av., Bayonne, N.J.
Telephone 340

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-